

Komunikowanie polityczne w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej

Wojna informacyjna w XXI wieku

Redaktor tomu:
Andrzej Ciepły

Autorzy:
Marcin Bąk
Zuzanna Cieniawska
Andrzej Ciepły
Sabina Długosz
Karol Kordas
Maciej Kozłowski
Anastasiia Lukhtan

**Komunikowanie polityczne
w czasie wojny
rosyjsko-ukraińskiej**

Komunikowanie polityczne w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej

Wojna informacyjna w XXI wieku

Redaktor tomu:

Andrzej Ciepły

Autorzy:

Marcin Bąk

Zuzanna Cieniawska

Andrzej Ciepły

Sabina Długosz

Karol Kordas

Maciej Kozłowski

Anastasiia Lukhtan

Kraków 2023

© Copyright by Andrzej Cieply & individual authors, 2023

Andrzej Cieply
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
 <https://orcid.org/0000-0003-0878-3962>
 andrzej.cieply@student.uj.edu.pl

Recenzja: dr Aleksandra Matykiewicz

Konsultacja naukowa: dr hab. Monika Ślufińska, prof. UJ

Opracowanie redakcyjne: Joanna Cieślik

Projekt okładki: Lesław Sławiński

ISBN (PDF) 978-83-8138-865-8
<https://doi.org/10.12797/9788381388658>

Niniejsza publikacja została sfinansowana ze środków Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych w ramach Programu Strategicznego Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl
<https://akademicka.pl>

Spis treści

	MONIKA ŚLUFIŃSKA
7	Wstęp
	KAROL KORDAS
13	Droga do niepodległości Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej
	ANASTASIIA LUKHTAN, SABINA DŁUGOSZ
51	Jak przegrać wojnę informacyjną? Komunikowanie polityczne Rosji
	ANASTASIIA LUKHTAN, MARCIN BĄK
93	Jak wygrać wojnę informacyjną? Komunikowanie polityczne Ukrainy
	MACIEJ KOZŁOWSKI
141	Zdecydowana powściągliwość. Komunikacja polityczna UE
	ZUZANNA CIENIAWSKA
171	Czy potęga Sojuszu zdaje egzamin? Komunikowanie polityczne NATO
	ANDRZEJ CIEPŁY
193	Koniec Mateczki Rosji, czas na siostrę Polskę. Komunikowanie polityczne Polski
221	Wykaz skrótów
223	Indeks osobowy

MACIEJ KOZŁOWSKI
Uniwersytet Jagielloński

Zdecydowana powściągliwość

Komunikacja polityczna UE

Charakterystyka komunikacji politycznej Unii Europejskiej

Rosyjska inwazja na Ukrainę pokazała istotność komunikacji strategicznej w cyberprzestrzeni najważniejszych uczestników polityki międzynarodowej. Szczególnie istotnym narzędziem tej komunikacji są dziś media społecznościowe, których rola wzrosła w trakcie pandemii COVID-19. W ostatnich latach ich potencjał został wykazany m.in. podczas brytyjskiego referendum o wyjściu z UE czy wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych Ameryki (USA) w 2016 i 2020 r.

W cyberprzestrzeni muszą odnajdować się również instytucje publiczne, spełniając różnorodne cele. Mają one za zadanie realizować strategię komunikacyjną, która ma służyć zarówno polepszaniu ich wizerunku, jak i zwiększaniu społecznego oraz międzynarodowego poparcia dla ich polityki¹. Istotność tego typu komunikowania, szczególnie na linii rząd-obywatel, została ukazana najwyraźniej w przypadku ogłaszania kolejnych lockdownów związanych z trwaniem pandemii COVID-19.

¹ I. Mergel, *A Framework for Interpreting Social Media Interactions in the Public Sector*, „Government Information Quarterly” Vol. 30, 2013, No. 4, s. 327-334; I. Mergel, *Social Media Adoption and Resulting Tactics in the U.S. Federal Government*, „Government Information Quarterly” Vol. 30, 2013, No. 2, s. 123-130.

Według badań ośrodki rządowe nadal nie są popularnym źródłem zdobywania informacji przez użytkowników mediów społecznościowych². Problemy komunikacyjne są efektem błędnej strategii przyjętej przez instytucje polityczne. Traktują one wspomniane kanały komunikacji w sposób podobny do traktowania mediów tradycyjnych. Zmniejsza to atrakcyjność rządowych komunikatów i nie pozwala wykorzystać technologicznych atutów nowoczesnego komunikowania³. Strategia komunikacyjna nie jest zazwyczaj dostosowana do specyficznego rodzaju zainteresowania odbiorcy, który wykształciły w nim media społecznościowe.

Instytucje UE stoją przed szczególnymi zadaniami w tym zakresie. Podobnie jak w przypadku ośrodków rządowych, także w przypadku organów unijnych komunikacja strategiczna pełni nie tylko funkcję informacyjną, ale zwiększa również stopień społecznej akceptacji dla prowadzonej polityki⁴. UE, w przeciwieństwie do tworzących ją państw członkowskich, jest podmiotem, który musi mierzyć się z retoryką kwestionującą zarówno jej legitymację, jak i również sens funkcjonowania. W związku z tym komunikacja z europejskimi obywatelami jest jednym z działań pełniących funkcję legitymizującą⁵.

Z tego powodu szczególnie istotnym jest fakt, że Unia zмага się z tzw. deficytem komunikacji, który przyczynia się do pogłębiania przepaści między europejskimi urzędnikami i obywatelami⁶. Według autorów tego określenia, problemy komunikacyjne instytucji unijnych wiążą się z kształtem samych procesów decyzyjnych, które przez wielość aktorów

² R. Sandoval-Almazan, J.R. Gil-Garcia, *Are Government Internet Portals Evolving towards More Interaction, Participation, and Collaboration? Revisiting the Rhetoric of E-Government among Municipalities*, „Government Information Quarterly” Vol. 29, 2012, Suppl. 1, s. 72-81.

³ M.K. Feeney, E.W. Welch, *Technology-Task Coupling: Exploring Social Media Use and Managerial Perceptions of E-Government*, „The American Review of Public Administration” Vol. 46, 2014, No. 2, s. 162-179.

⁴ I. Mergel, *A Framework...*, I. Mergel, *Social Media...*

⁵ S. Dragomir, *The Communication Deficit of the European Union in the Post-Truth Era*, [w:] *Communicating European Union*, ed. S. Mihnea, A. Voina, I. Hosu, Cluj-Napoca 2019, s. 158.

⁶ C. Meyer, *Political Legitimacy and the Invisibility of Politics: Exploring the European Union's Communication Deficit*, „JCMS: Journal of Common Market Studies” Vol. 37, 1999, No. 4, s. 617-639.

i fachowość zagadnień nie są zrozumiałe ani dla relacjonujących dziennikarzy, ani dla odbiorców⁷. Problem ten leżał u podstaw największych unijnych niepowodzeń ostatnich lat, takich jak nieprzeprowadzenie ratyfikacji *Konstytucji Europejskiej*, kryzys migracyjny lub Brexit.

Najnowsza historia wspólnoty pokazuje istotną rolę populistycznych polityków, którzy aktywnie pogłębiają społeczną nieufność do organów unijnych. Głównym ich narzędziem stało się rozpowszechnianie fake newsów, wykorzystujących słabości unijnej komunikacji i powszechną niewiedzę na temat działania UE. Za pomocą takich działań społeczeństwa są zniechęcane do unijnej administracji, opisywanej przez populistów jako „opresyjna organizacja”⁸. Antyunijna retoryka służy im w celu łatwego zdobywania społecznego poparcia, skutkując zmniejszeniem krajowego przekonania do członkostwa w Unii i w efekcie osłabiając działalność całej wspólnoty.

Po kolejnych politycznych kryzysach, dowodzących istnienia i istotności deficytu komunikacyjnego, eksperci wskazywali na potrzebę podjęcia działań komunikacyjnych mających wzmocnić społeczną legitymację UE. W efekcie, w ramach Komisji Europejskiej (KE), utworzono Dyрекcję Generalną ds. Komunikacji Społecznej, której zadania skupiają się na nadzorowaniu obiegu informacji między KE a opinią publiczną oraz koordynacji wszelkich kampanii informacyjnych⁹. Decydenci unijni postanowili również skupić się na profesjonalizacji pracowników zajmujących się komunikacją¹⁰. Najbardziej kluczowym działaniem było jednak utworzenie reprezentacji KE i Parlamentu Europejskiego (PE) w każdym z państw członkowskich. Pozwoliło to instytucjom unijnym bezpośrednio komunikować się z obywatelami w mediach społecznościowych w ich narodowych językach. Zwiększyło to również rolę unijnych organów w debacie publicznej państw członkowskich, umożliwiając bezpośrednią reprezentację stanowiska UE. Możliwość partycypacji nie zagwarantowała jednak skutecznej ochrony

⁷ *Ibidem*.

⁸ Np. J. Mikulski, *Wiceminister z Solidarnej Polski: Unia Europejska staje się opresyjną organizacją*, Rzeczpospolita, [on-line:] <https://www.rp.pl/polityka/art18973471-wiceminister-z-solidarnej-polski-unia-europejska-staje-sie-opresyjna-organizacja> – 31 X 2022.

⁹ *Dyrekcja Generalna. Komunikacja*, Komisja Europejska, [on-line:] https://ec.europa.eu/info/departments/communication_en – 31 X 2022.

¹⁰ S. Dragomir, *op. cit.*, s. 162.

przed antyuniijną dezinformacją. Pokazała to chociażby przeprowadzana w 2022 r. przez Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie tzw. kampania żarówkowa, obciążająca unijny system handlu emisjami CO² winą za wzrost cen energii na polskim rynku konsumenckim¹¹.

W marcu 2015 r. liderzy państw członkowskich UE spotkali się w ramach Rady Europy (RE), by omówić bieżące zagadnienia unijnej polityki zagranicznej¹². W ramach tego wydarzenia zdecydowano o utworzeniu nowej strategii komunikacyjnej¹³. Zagrożenia dezinformacji dostrzeżono podczas rosyjskiej aneksji ukraińskiego Krymu rok wcześniej. W związku z tym w 2016 r. utworzono inicjatywę „EUvsDisinfo”, mającą tworzyć bazę danych przykładów dezinformacji oraz prowadzić działania weryfikacji faktów (*fact-checking*)¹⁴. Zarówno strona, jak i profile w mediach społecznościowych tego przedsięwzięcia były używane w trakcie rosyjskiej inwazji na Ukrainę w 2022 r.

Skala dezinformacji związanej z pandemią COVID-19 skłoniła UE do podjęcia kolejnych działań, mających chronić europejską społeczność. We wrześniu 2020 r. powołano w PE Komisję Specjalną ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji¹⁵. Miała ona zbadać m.in. skalę dezinformacji w ramach COVID-19 oraz wypracować rozwiązania chroniące Unię przed tym zagrożeniem w przyszłości¹⁶. W marcu 2022 r., dzień po zakończeniu prac Komii-

¹¹ Zob. W. Ferfecki, *Ile kosztowały billboardy z kampanii żarówkowej? Dane jawne tylko częściowo*, Rzeczpospolita, [on-line:] <https://www.rp.pl/polityka/art36333441-ile-kosztowaly-billboardy-z-kampanii-zarowkowej-dane-jawne-tylko-czesciowo> – 31 X 2022.

¹² *European Council Conclusions on External Relations (19 March 2015)*, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/03/19/conclusions-russia-ukraine-european-council-march-2015/> – 31 X 2022.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ „To Challenge Russia’s Ongoing Disinformation Campaigns”: *The Story of EUvsDisinfo*, EUvsDisinfo, [on-line:] <https://euvsdisinfo.eu/to-challenge-russias-ongoing-disinformation-campaigns-the-story-of-euvsdisinfo/> – 31 X 2022.

¹⁵ *Special Committee on Foreign Interference in all Democratic Processes in the European Union, including Disinformation*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/inge/home/highlights> – 31 X 2022.

¹⁶ *Ibidem*.

sji, powołano drugie ciało o takiej samej nazwie, które miało badać zakres działań dezinformacyjnych w kontekście rosyjskiej inwazji na Ukrainę¹⁷.

Istotnym problemem unijnej komunikacji w mediach społecznościowych jest także brak jednego, głównego kanału komunikacji. Utrudnia to śledzenie unijnych komunikatów użytkownikom niezainteresowanym polityką. Skutkuje to zawężeniem grupy osób obserwujących te instytucje oraz przyczynia się do nadmiernej profesjonalizacji unijnej komunikacji i oddalenia jej od europejskich obywateli.

Działalność organów Unii Europejskiej na Twitterze

Po upływie miesięcy od rozpoczęcia rosyjskiej inwazji istotne staje się zbadanie zakresu i skuteczności europejskich działań w kierunku kształtowania komunikacji strategicznej. Należy więc poddać analizie ilościowej i jakościowej przekazywanie informacji organów unijnych w okresie od 24 stycznia do 24 lipca 2022 r. Pozwoli to wskazać częstotliwość komunikatów oraz ewentualne zmiany ich charakteru.

Jako przedmiot badań wybrano informowanie za pomocą serwisu społecznościowego Twitter. Instytucje polityczne częściej komunikują istotne dla siebie zagadnienia za pomocą tej platformy, jednocześnie znacznie mniej posługując się Facebookiem i Instagramem¹⁸. Ponadto, tematy przeprowadzanych przez użytkowników dyskusji zwykle odpowiadają zagadnieniom aktualnie leżącym w centrum zainteresowania ogółu społeczeństwa¹⁹. Za takim wyborem przemawiają również względy praktyczne – instytucje UE prowadzą za pomocą Twittera aktywną działalność, dostarczając dużej ilości materiału do analizy.

¹⁷ Special Committee on Foreign Interference in All Democratic Processes in the European Union, Including Disinformation (INGE 2), European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/ing2/home/highlights> – 31 X 2022.

¹⁸ A. Casas, D. Morar, *Different Channel, Same Strategy? Filling Empirical Gaps in Congress Literature*, „SSRN Electronic Journal” 2019, s. 10.

¹⁹ B. O'Connor et al., *From Tweets to Polls: Linking Text Sentiment to Public Opinion Time Series*, [w:] *Proceedings of the Fourth International AAAI Conference on Weblogs and Social Media*, ed. M. Hearst, Menlo Park, CA 2010, s. 128.

Badaniu poddane zostało funkcjonowanie anglojęzycznych profili KE, PE oraz wspólnego profilu Rady Unii Europejskiej (RUE) i RE²⁰. Instytucje te jako główne filary wspólnoty mają największy wpływ na kształtowanie polityki UE oraz prowadzą najbardziej aktywną działalność w mediach społecznościowych. O skali zasięgu ich komunikatów mogą świadczyć liczby obserwujących je użytkowników Twittera na początku i końcu badanego okresu, które zestawiono w Tabeli nr 1.

	Obserwujący na początku badanego okresu (23-24 stycznia 2022 r.)	Obserwujący na końcu badanego okresu (20-26 lipca 2022 r.)
Komisja Europejska	1057 tys. ²¹	1700 tys. ²²
Parlament Europejski	799,1 tys. ²³	899,6 tys. ²⁴
Rada Unii Europejskiej i Rada Europejska	626,9 tys. ²⁵	699,6 tys. ²⁶

Tabela nr 1. Liczba obserwujących profile KE, PE oraz wspólny profil RUE i RE na Twitterze na początku i końcu badanego okresu. Opracowanie własne.

²⁰ RUE i RE posługują się wspólnymi kanałami komunikacji, prowadząc razem wielojęzyczną stronę internetową i profile w mediach społecznościowych.

²¹ Profil Komisji Europejskiej na Twitterze 24 I 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220124075706/https://twitter.com/EU_Commission – 31 X 2022.

²² Profil Komisji Europejskiej na Twitterze 26 VII 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220726005929/https://twitter.com/EU_commission – 31 X 2022.

²³ Profil Parlamentu Europejskiego na Twitterze 24 I 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220124212515/https://twitter.com/Europarl_EN – 31 X 2022.

²⁴ Profil Parlamentu Europejskiego na Twitterze 24 VII 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220724200736/https://twitter.com/Europarl_EN – 31 X 2022.

²⁵ Profil Rady Europejskiej i Rady Unii Europejskiej na Twitterze 23 stycznia 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] <https://web.archive.org/web/20220123014109/https://twitter.com/EUCouncil> – 31 X 2022.

²⁶ Profil Rady Europejskiej i Rady Unii Europejskiej na Twitterze 20 lipca 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] <https://web.archive.org/web/20220720123839/https://twitter.com/EUCouncil> – 31 X 2022.

Należy wskazać, że podane liczby są wartościami przybliżonymi ze względu na ograniczoną dostępność danych. Z tego również powodu statystyki do analizy pobrane zostały blokowo: w dniach 23-24 stycznia oraz 20-26 lipca.

Porównanie tych liczb wyraźnie wskazuje na różnice potencjałów komunikacyjnych czołowych organów UE. O ile na początku 2022 r. można było powiedzieć o porównywalnej popularności ich kont, o tyle w przypadku KE liczba obserwujących wzrosła prawie dwukrotnie. Sam poziom wzrostu popularności profilu Komisji pokazuje, jak zmieniał się zainteresowanie użytkowników, którzy do tego czasu nie śledzili aktywności europejskiej. Skalę tego wzrostu można uznać za nietypową anomalię, której źródłem było rozpoczęcie rosyjskiej inwazji. Do nowych obserwujących mogli należeć zarówno dziennikarze i zainteresowani polityką, spodziewający się wzrostu politycznego znaczenia komunikatów organów unijnych, jak i sami obywatele oraz uchodźcy, którzy w czasie niepewności chcieli mieć bezpośredni dostęp do najistotniejszych treści dotyczących zagadnień bezpieczeństwa.

Liczbę obserwujących należy traktować jednak tylko jako wskazówkę dotyczącą potencjalnych odbiorców komunikatów. Na to, ilu ich będzie, wpływa również liczba fałszywych kont wśród obserwujących, ich rzeczywista aktywność oraz częstotliwość przekazywania komunikatów dalej. Twitter jest medium, w którym funkcjonowanie i budowanie popularności opiera się w dużej części na treściach podanych dalej przez użytkowników (*retweet*), co pozwala na szybkie rozprzestrzenienie komunikatu pośród osób ich obserwujących. Sprawia to, że w rękach użytkowników, kosztem algorytmów selekcyjnych zawartość, spoczywa większa kontrola nad treściami promowanymi w społeczeństwie. Zwiększa to jednak skuteczność silnego narzędzia, jakim są boty, używanego w celu bezpośredniego wpływania na popularność wybranych komunikatów i kształt dyskursu politycznego w poszczególnych krajach²⁷.

²⁷ S. Bradshaw, H. Bailey, P.N. Howard, *Industrialized Disinformation: 2020 Global Inventory of Organized Social Media Manipulation*, „Programme on Democracy & Technology, [on-line:] <https://demtech.oii.ox.ac.uk/wp-content/uploads/sites/127/2021/02/CyberTroop-Report20-Draft9.pdf> – 31 X 2022; B. Dubow, E. Lucas, J. Morris, *Jabbed in the Back: Mapping Russian and Chinese Information Operations*

W związku z zastrzeżeniami wobec wpływu liczby obserwujących na potencjał komunikacyjny profilu, warto sprawdzić powyższe hipotezy dotyczące różnicy potencjałów w sposób empiryczny. W Tabeli nr 2 znajdują się dane na temat aktywności badanych profili i interakcji użytkowników z ich treściami w ciągu ostatnich dwóch tygodni badanego okresu.

	Liczba komunikatów	Średnia liczba odpowiedzi	Średnia liczba retweetów	Średnia liczba polubień
Komisja Europejska	94	51,2	118,3	290,2
Parlament Europejski	25	83,3	31,6	78,4
Rada Unii Europejskiej i Rada Europejska	29	13,8	33,7	68,8

Tabela nr 2. Aktywność profili KE, PE oraz wspólnego profilu RUE i RE na Twitterze w okresie 11-24 lipca 2022 oraz średnia liczba interakcji użytkowników z komunikatami²⁸. Opracowanie własne.

W tym czasie profil KE zdecydowanie przerósł aktywnością pozostałe z badanych kont. Odpowiada to znacznie większej liczbie tweetów opublikowanych od początku działalności profilu. Średnia liczba retweetów i polubień potwierdza tezę o większym potencjale komunikacyjnym, będąc prawie czterokrotnie większą od wyników pozostałych badanych. W porównaniu z około dwukrotnie większą liczbą osób obserwujących wskazuje to na silniejsze od proporcjonalnego oddziaływanie tego efektu. Wśród obserwacji wyróżnia się również liczba odpowiedzi użytkowników. W przypadku PE jest ona nieproporcjonalnie wysoka. Jest to jednak spowodowane ogromną liczbą niezwiązanych z komunikatem wypowiedzi publikowanych pod częścią komunikatów przez pojedyncze

during COVID-19, Center for European Policy Analysis, [on-line:] <https://cepa.org/wp-content/uploads/2021/12/Jabbed-in-the-Back-12.2.21.pdf> – 31 X 2022.

²⁸ Wzięte pod uwagę zostały wszystkie komunikaty zamieszczane od 11 do 24 lipca 2022 r. na badanych profilach, które nie zostały opublikowane w odpowiedzi do innych tweetów (w tym odpowiedzi na ich własne komunikaty, będące często „nitkami”, czyli seriami połączonych tweetów, mających tworzyć jeden wątek). Nie zostały wzięte pod uwagę również tweety podane dalej przez te profile, ponieważ niemożliwe jest w ich przypadku zmierzenie potencjału komunikacyjnego.

profile, a nie większym zaangażowaniem politycznym odbiorców profilu Parlamentu²⁹.

Po potwierdzeniu istnienia przewagi potencjału komunikacyjnego KE należy opisać jej potencjalne efekty. Ugruntowanie wykazanego trendu może mieć trwałe skutki dla wewnętrznego kształtu unijnej polityki oraz jej relacji z innymi uczestnikami stosunków międzynarodowych. Hipoteza ta oparta jest na założeniu coraz większej wagi mediów społecznościowych w kreowaniu dzisiejszej polityki. Rola komunikacji KE stale wzrasta. Może to z kolei umocnić jej pozycję w stosunku do pozostałych instytucji Unii. Długookresowym skutkiem może być także utworzenie jednego, głównego kanału komunikacyjnego UE, który wzmocniłby rolę wspólnoty w komunikacji politycznej oraz stosunkach międzynarodowych, niwelując negatywne efekty wskazane powyżej.

Komunikacja organów unijnych w trakcie pierwszych miesięcy nowej fazy wojny w Ukrainie

W obliczu rosyjskiej inwazji na Ukrainę społeczność europejska stanęła przed największym dotychczas wyzwaniem wymagającym sprawnej komunikacji i aktywnej walki z dezinformacją. Działania komunikacyjne powinny wzmocnić europejską reakcję na agresję Rosji, uchronić obywateli przed dezinformacją i szerzeniem paniki oraz przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa uchodźców przybywających na terytorium UE. Zadania te są szczególnie trudne z powodu siły rosyjskiej dezinformacji w cyberprzestrzeni i doświadczenia wyspecjalizowanych służb, nazywanych przez opisujących je autorów „cyberwojskiem”³⁰. Służby te, posługując się narzędziami takimi jak: boty, „trolle” i fake newsy

²⁹ Np. *How Will the European Union Meet the Targets for Reducing Carbon Emissions?...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1548971298021412869 – 31 X 2022.

³⁰ Zob. J. Aro, *Putin's Trolls: On the Frontlines of Russia's Information War Against the World*, Brooklyn 2022, s. 128-132; S. Bradshaw, H. Bailey, P.N. Howard, *op. cit.*; B. Dubow, E. Lucas, J. Morris, *op. cit.*

wielokrotnie wpływały na politykę krajów zachodnich, czego przykładów można szukać m.in. w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Litwie oraz Polsce. Poza bezpośrednim wpływem na politykę tych państw, służby działały także szerząc teorie spiskowe o szkodliwości szczepień przeciwko COVID-19 oraz przyczyniając się do wzmacniania społecznej polaryzacji.

Przed rosyjską inwazją

Komunikacja unijnych instytucji na długo przed dniem rosyjskiej inwazji poruszała temat trwającego kryzysu, spowodowanego gromadzeniem rosyjskich wojsk na granicy z Ukrainą. Już przed 24 stycznia publikowano różnorodne komunikaty dotyczące tego zagadnienia. Przewodnicząca KE Ursula von der Leyen ogłosiła w tym dniu stworzenie kolejnych pakietów pomocowych dla Ukrainy oraz potępiła działania władz rosyjskich³¹.

PE natomiast w ogłoszonej agendzie na następny tydzień zapowiedział podjęcie działań mających wzmocnić odporność Unii na zagraniczne wpływy i dezinformację. Poza tym ogłoszono delegowanie reprezentantów Komisji Spraw Zagranicznych oraz Podkomisji Bezpieczeństwa i Obrony na Ukrainę w celu zebrania informacji na temat trwającego kryzysu³². Przypomniano również fakt potępienia przez PE rosyjskich działań już 16 grudnia poprzedniego roku.

³¹ Zob. *The EU Stands by Ukraine. President @vonderleyen Has Just Announced a New Financial Assistance Package...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1485579702307889159 – 31 X 2022; *Statement by President von der Leyen on EU Financial Support for Ukraine*, European Commission, [on-line:] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_545 – 31 X 2022.

³² Zob. *This Week on Parliament's Agenda...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1485559475163607041 – 31 X 2022; *Coming Up: Holocaust Remembrance Day, Committee Chairs and Foreign Interference...*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20220124STO21605/coming-up-holocaust-remembrance-day-committee-chairs-and-foreign-interference> – 31 X 2022.

W ramach RUE przeprowadzono również spotkanie Rady do Spraw Zagranicznych, w której uczestniczył sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych, Antony Blinken³³. Rada potwierdziła poparcie UE dla Ukrainy i potępiła działania rosyjskie. Zapowiedziano także prowadzenie działań dyplomatycznych mających przekonać Kreml do zaprzestania agresywnych działań oraz zapewniono o kontynuacji walki z dezinformacją.

W związku z rozwojem wydarzeń na scenie międzynarodowej był to jeden z bardziej aktywnych momentów okresu przed rosyjską inwazją. Największymi działaniami wykazała się wówczas KE, stale wyrażając poparcie dla Ukrainy i przypominając o europejskiej pomocy zarówno w ostatnim czasie, jak i od początku rosyjskich działań w 2014 r.³⁴ Starano się tworzyć również komunikaty w ramach akcji „EUvsDisinfo”, jednak była ich niewielka liczba³⁵.

Profil PE wystosował mniejszą liczbę komunikatów, opisując wspomnianą delegację parlamentarzystów³⁶ oraz informując odbiorców o chronologii wydarzeń całego kryzysu i jego powodach³⁷. 16 lutego przeprowadzono na plenum Parlamentu debatę skupiającą się na modelu relacji UE

³³ Zob. #FAC. *Foreign Affairs Council Discussed the #Security Situation...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1485716583389577218> – 31 X 2022; *Foreign Affairs Council, 24 January 2022*, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2022/01/24/> – 31 X 2022.

³⁴ Np. *Since the Outbreak of the Conflict in 2014...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1486659583468781569 – 31 X 2022; „*It Is Very Clear that Any Further Military Escalation on the Part of Russia Will Have Major Consequences...*”, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1489541385116172288 – 31 X 2022; *We Are Firmly Committed to a Modern Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1494304549754093569 – 31 X 2022.

³⁵ Np. *Misinformation Is a Danger to All...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1492876229476855810 – 31 X 2022; *Don't Be Fooled!*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1489650432884490246 – 31 X 2022.

³⁶ Zob. *The European Parliament Visits Ukraine...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Euoparl_EN/status/1487805697148563470 – 31 X 2022.

³⁷ Zob. *Russia's Military Build-Up around Ukraine...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Euoparl_EN/status/1486619473415225351 – 31 X 2022; *EU-Russia Relations under Strain: What Are the Causes?*, European Parliament,

z Federacją Rosyjską. Zdominowała ona przestrzeń komunikacyjną PE aż do wybuchu wojny³⁸ i pozwoliła na pokazanie odpowiedniej reakcji tej instytucji na rosyjskie działania. Rezolucje PE nie mają mocy wiążącej, jednak stanowią istotny element europejskiej komunikacji.

RUE ograniczyła się w tym zakresie do informowania o tematach spotkań ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich. W ciągu miesiąca poprzedzającego rosyjską inwazję poinformowano o przeprowadzeniu trzech dyskusji, w których poruszono m.in. temat kryzysu na granicy ukraińsko-rosyjskiej³⁹.

Konflikt zaogniła decyzja władz rosyjskich z 21 lutego o uznaniu „republik separatystycznych”, które były dotychczas wykorzystywane przez Kreml do destabilizowania sytuacji politycznej w Ukrainie⁴⁰. O ile PE i RUE nie zdążyły odpowiedzieć na te działania przed wybuchem wojny, o tyle KE już w ciągu następnego dnia stanowczo potępiła tę decyzję oraz ogłosiła wprowadzenie sankcji wobec Federacji Rosyjskiej i utworzonych przez nią samozwańczych republik⁴¹.

[on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/world/20210128STO96606/eu-russia-relations-under-strain-what-are-the-causes> – 31 X 2022.

³⁸ Np. *MEPs and EU Foreign Policy Chief Josep Borrell Will Debate...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1493650926472683524 – 31 X 2022; *In a Debate on EU–Russia Relations...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1493923914916974597 – 31 X 2022; *In a Plenary Debate This Week...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1494594602686423049 – 31 X 2022.

³⁹ Zob. *#FAC. EU Foreign Affairs Council...*; *#FAC. Tomorrow EU Foreign Affairs Ministers Will Discuss*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1495443132934098944> – 31 X 2022; *#FAC. EU Foreign Affairs Ministers Discussed...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1495865778687684620> – 31 X 2022.

⁴⁰ T. Piechal, *Cena lojalności. Stosunki Kijowa z regionami*, Ośrodek Studiów Wschodnich, [on-line:] <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/prace-osw/2017-12-19/cena-lojalnosci>, s. 7 – 31 X 2022.

⁴¹ Zob. *Russia's Decision to Recognise as Independent Entities...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496104083010342914 – 31 X 2022; *We React with Robustness and Speed to the Illegal Actions of Russia...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496179425251057665 – 31 X 2022; *The Package of Sanctions*

Pierwsze tygodnie wojny

Po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji najszybciej zareagowała KE. Już o godzinie 7:05 czasu europejskiego opublikowane zostało wspólne oświadczenie przewodniczącego RE Charlesa Michela oraz Ursuli von der Leyen, w którym potępiono rosyjskie działania i wezwano do ich zaprzestania. Profil Rady opublikował to oświadczenie dopiero dwanaście godzin później⁴², skupiając się w tym czasie na opisywaniu innych działań.

To właśnie ten organ przejął wówczas najważniejszą rolę w europejskiej komunikacji, co pokazuje zmianę w postrzeganiu wagi całego kryzysu. RE jako instytucja, w ramach której spotykają się liderzy państw członkowskich, zapowiedziała zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia jeszcze tego samego dnia⁴³. Zażądano na nim wstrzymania rosyjskich działań⁴⁴.

Jednocześnie profil PE publikował wypowiedzi Roberty Metsoli, przewodniczącej Parlamentu, która jeszcze przed inwazją wzywała do podjęcia stanowczych kroków w razie dalszej eskalacji agresji Federacji Rosyjskiej⁴⁵ oraz zadeklarowała pełne wsparcie UE dla Ukrainy na spot-

Target the Individuals, Companies and Banks Involved..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496190519541743617 – 31 X 2022.

⁴² Zob. *Earlier Today, EU Leaders Issued a Joint Statement...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1496917932147884036> – 31 X 2022.

⁴³ Zob. *EU Leaders Are Meeting Today to Agree on Further Sanctions...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1496841173989834752> – 31 X 2022.

⁴⁴ *Special Meeting of the European Council, 24 February 2022*, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/02/24/?utm_source=twitter.com&utm_medium=social&utm_campaign=20220224-special-euco&utm_content=vignette – 31 X 2022.

⁴⁵ Zob. *„Our Message Was Very Clear. First of All, Dictators Will Not Divide Us...”*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496874971188150276 – 31 X 2022; S. Zsiros, *European Parliament President Calls for „Solid and Swift” Action if Ukraine Crisis Escalates*, Euronews, [on-line:] <https://www.euronews.com/2022/02/17/european-parliament-president-calls-for-solid-and-swift-action-if-ukraine-crisis-escalates> – 31 X 2022.

kaniu RE 24 lutego⁴⁶. Ogłoszono również zwołanie nadzwyczajnej sesji PE 1 marca, w której uczestniczyć miała również przewodnicząca KE i przewodniczący RUE⁴⁷.

W następnych dniach KE skupiła się na dokładnym informowaniu o treści ogłaszanych wobec Federacji Rosyjskiej sankcji⁴⁸ i przekazywaniu politycznej reakcji na inwazję⁴⁹. RUE natomiast zapowiadała serię wielu spotkań dotyczących różnych aspektów wsparcia dla Ukrainy⁵⁰. PE transmitował zapowiadaną sesję i opublikował podjętą na niej rezolucję⁵¹.

⁴⁶ Zob. „*This Must Be the Message that Emerges from Here Tonight...*”, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496967098987421702 – 31 X 2022; *Aggression Is Confrontation with Europe: Speech of President Metsola on Ukraine*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220224IPR24012/aggression-is-confrontation-with-euro-pe-speech-of-president-metsola-on-ukraine> – 31 X 2022.

⁴⁷ Zob. *President Roberta Metsola and the Political Group Leaders Have Agreed to Hold an Extraordinary Plenary Session*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496886934936903696 – 31 X 2022; *Russian Aggression against Ukraine: Plenary Debate and Resolution on Tuesday...*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220224IPR24014/russian-aggression-against-ukraine-plenary-debate-and-resolution-on-tuesday> – 31 X 2022.

⁴⁸ Np. *Massive and Targeted Sanctions, Agreed by EU Leaders, Will Have Severe Consequences for Russia...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497127184036683797 – 31 X 2022.

⁴⁹ Np. *European Citizens Show Their Solidarity with the People of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497215999329902596 – 31 X 2022; *We Know that the Kremlin is Not Russia...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497264139068133378 – 31 X 2022.

⁵⁰ Zob. #JHA. *Tomorrow EU Home Affairs Ministers Will Meet in Brussels to Discuss the Situation in Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1497496667305611269> – 31 X 2022; *Today Finance Ministers Will Discuss the Situation in Ukraine*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1497114823112359939> – 31 X 2022.

⁵¹ Zob. *LIVE: Members of the European Parliament Debate the EU's Response to Russia's Invasion...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1498622704886374406 – 31 X 2022; *We Stand with Ukraine*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1499030706583965697 – 31 X 2022.

Komunikaty tej instytucji były jednak stosunkowo nieliczne i ograniczały się tylko do jednego aspektu.

W pierwszych tygodniach rosyjskiej inwazji w komunikacji unijnej uwydatniły się najważniejsze różnice pomiędzy jej instytucjami. KE, którą można uznać za najistotniejsze źródło politycznych decyzji wspólnoty, była zdecydowanie najaktywniejsza. Publikowane przez nią treści, w przeciwieństwie do pozostałych instytucji, nie ograniczały się do funkcji informacyjnej, a przekazywały również zdanie KE na temat rosyjskich działań. W kontraście z tym stoją komunikaty Parlamentu oraz Rady, które ograniczały się do informowania o kolejnych spotkaniach tych ciał oraz udostępniania podjętych w ich ramach rezolucji.

Wsparcie humanitarne dla Ukraińców

Po porażce rosyjskiego planu błyskawicznej ofensywy oficjele unijni zmienili charakter swoich działań. Zmagania wojenne poskutkowały bezprecedensowym napływem milionów uchodźców, którzy w większości szukali schronienia na terenie UE. Skumulowanie tak dużej liczby osób w krótkim okresie wystawiło na próbę możliwości nie tylko państwa polskiego, ale i całej europejskiej wspólnoty.

Instytucje unijne odstąpiły od żądań zaprzestania działań oraz pętłania najeźdźcy, przechodząc do konkretnego działania, mającego na celu niesienie pomocy milionom Ukraińców uciekających ze swojego kraju. Profil KE odzwierciedlał działalność komisarzy, publikując komunikaty skierowane do uchodźców, również w ich ojczystym języku⁵². Komisja informowała o rodzajach udzielanego wsparcia, prawach uciekających na teren UE oraz radziła, jak uzyskać niezbędną pomoc⁵³. Aktywnie promo-

⁵² Np. *Dłâ tih, hto tikaê z Ukraïni ta šukaê bezpeki...*, [Для тих, хто тікає з України та шукає безпеки...], Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504866038369955849 – 31 X 2022.

⁵³ Np. *More Than 3 Million People Have Already Fled the Invasion of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504433816852742150 – 31 X 2022.

wano również hasztag „#StandWithUkraine”⁵⁴, co wpływało na ogólny kształt debaty politycznej w cyberprzestrzeni. KE utworzyła także specjalny profil w serwisie Telegram, który miał informować o jej najnowszych działaniach, zwłaszcza tych dotyczących uchodźców⁵⁵. Jest to szczególnie istotne w związku z popularnością tego komunikatora w krajach stanowiących niegdyś część Związku Sowieckiego. Umożliwienie Ukraincom zdobywania informacji za pomocą zwykle używanego medium było istotnym działaniem KE.

Mimo skupienia na pomocy humanitarnej Komisja starała się także udostępniać inne komunikaty. Informowano o najważniejszych działaniach innych, czołowych organów Unii oraz o szczegółach sankcji wobec Federacji Rosyjskiej, Republiki Białoruś oraz samowznających separatystycznych republik⁵⁶. Mimo to w komunikatach KE nie odnoszono się bezpośrednio do działań na froncie, skupiając się na aspekcie humanitarnym konfliktu. To swoiste tabu zostało przełamane dopiero w momencie odkrycia masowych grobów i śladów rosyjskiego ludobójstwa w odbitych miejscowościach, m.in. w Buczy⁵⁷. W związku z tym w pierwszych dniach kwietnia odbyła się szeroko relacjonowana wizyta w Ukrainie Ursuli von der Leyen.

Istotnym działaniem było także promowanie akcji „#StandUpForUkraine”, w ramach której informowano europejskich obywateli o możliwościach wspierania Ukrainy oraz zachęcano do tego⁵⁸. Komunikaty te należały do najczęściej występujących w tym okresie. Zwieńczeniem

⁵⁴ Np. *The EU Is with the Ukrainian People...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1506607918300340236 – 31 X 2022.

⁵⁵ Np. *We Are Now on Telegram!...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1506976861150187527 – 31 X 2022.

⁵⁶ Np. *Russia's Decision to Recognise as Independent Entities Donetsk and Luhansk Oblasts Violates International Law...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504822332958908425 – 31 X 2022.

⁵⁷ Zob. *President von der Leyen in Bucha...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512477429088100358 – 31 X 2022.

⁵⁸ Np. *We Can All Do Our Bit to Support the People of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1511373102260883459 – 31 X 2022.

szerokiej akcji stało się wydarzenie „Stand Up for Ukraine – Razem dla Ukrainy”, mające miejsce w Warszawie 9 kwietnia⁵⁹. Uczestniczyła w nim większość europejskich liderów, których wypowiedzi również licznie cytowała na swoim koncie KE⁶⁰.

Był to zdecydowanie najaktywniejszy okres w działalności komunikacyjnej Komisji. Liczba przekazywanych treści publikowanych dzień po dniu stale rosła, przyczyniając się również do wzrostu popularności samego profilu.

Mniejszą aktywnością wykazały się wówczas RUE oraz PE. Na profilu pierwszej instytucji nadal dominowały wiadomości o kolejnych spotkaniach liderów i ministrów państw członkowskich⁶¹. Od czasu do czasu publikowano konkluzje z tych rozmów⁶². Informowano jednak także o sankcjach wprowadzanych przez UE⁶³ oraz najważniejszych działaniach wspierających ukraińskich uchodźców⁶⁴.

PE nie rozwinął swojej komunikacji w tym okresie. Jedyną szczególną inicjatywą było promowanie wraz z Radą Najwyższą Ukrainy wspólnej inicjatywy, czyli strony internetowej informującej o europejskiej pomocy

⁵⁹ Zob. *Stand Up for Ukraine – Razem dla Ukrainy 9 kwietnia w Warszawie*, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, [on-line:] <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/stand-up-for-ukraine--razem-dla-ukrainy-9-kwietnia>, 51437 – 31 X 2022.

⁶⁰ Np. *In These Dark Hours, Germany Stands with Ukraine and Its People...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512787363042365447 – 31 X 2022; *Italy Has Welcomed Refugees From Ukraine with Open Arms...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512797386137128962 – 31 X 2022.

⁶¹ Np. *#EPSCO. EU #Health Ministers Focused On the Medical and Humanitarian Situation in Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1508856936372092934> – 31 X 2022.

⁶² Np. *#EYCS. EU Ministers Discussed the War in #Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1511036978107752452> – 31 X 2022.

⁶³ Np. *The EU Has Imposed Sanctions on Hundreds of Individuals...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1511368387913564164> – 31 X 2022.

⁶⁴ Np. *The EU Is Making Nearly €17 Billion Available to Help People Escaping the War in Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1510908266951360516> – 31 X 2022.

w języku ukraińskim i angielskim⁶⁵. Reszta komunikatów Parlamentu dotyczyła kolejnych sesji oraz rezolucji odnoszących się do rosyjskiej inwazji. Naturalnie jednak były one rzadsze i mniej liczne od przekazów pozostałych instytucji.

Spadek zaangażowania

Od początku maja widoczny jest spadek zaangażowania organów unijnych we wsparcie Ukrainy. Nie tylko zmalała liczba komunikatów jej dotyczących, ale także zmieniły się poruszane tematy.

W związku ze zmniejszeniem napływu uchodźców do państw członkowskich oraz względnym ustabilizowaniem frontu działań wojennych tematyka unijnych przekazów skupiła się na obronie interesów UE, zagrożonych rosyjską inwazją. W dalszym ciągu były to komunikaty sprzyjające Ukrainie i potępiające Rosję, zmienił się jednak ich główny wydźwięk. Liderzy państw europejskich upewnili się, że inwazja rosyjska nie zostanie szybko zakończona. Organy unijne podjęły więc problem uzależnienia energetycznego od Federacji Rosyjskiej oraz rozpoczęły promowanie planu „#REPowerEU”⁶⁶. Zapowiedziano również wsparcie dla rolnictwa, które szczególnie ucierpiało w efekcie załamania handlu z Ukrainą i Rosją⁶⁷. W obu tych przypadkach KE bezpośrednio oskarżała Rosję o szantaż i celowe doprowadzenie do kryzysów⁶⁸.

⁶⁵ Zob. *The EU Stands with Ukraine: On This Website Produced by the European Parliament...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1502270503150571524 – 31 X 2022; *Home, Stand with Ukraine*, [on-line:] <https://ukraine.europarl.europa.eu/en/home.html> – 31 X 2022.

⁶⁶ Np. *REPowerEU Is Our Plan to Reduce as Rapidly as Possible Our Reliance on Russia in Energy...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1526882971231322112 – 31 X 2022.

⁶⁷ Np. *Farmers Are Being Hit by the Consequences of the Russian Invasion of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1528042937187291138 – 31 X 2022.

⁶⁸ Np. *Russia Is Using Hunger and Grain to Wield Power...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1530073817720102912 – 31 X 2022; *Russia Is Weaponising Its Energy Supplies, with Global Repercussions...*, Twit-

Na przestrzeni kolejnych miesięcy w komunikacji unijnej pojawiły się również kolejne, nowe aspekty. KE wyraźnie zapowiedziała wyciągnięcie międzynarodowych konsekwencji wobec rosyjskich zbrodni wojennych⁶⁹, co było bezprecedensowym komunikatem. Podjęto również problem omijania nakładanych sankcji, ogłaszając stworzenie specjalnego narzędzia dla whistleblowerów, czyli osób mogących anonimowo informować o przykładach takich zachowań⁷⁰. Było to działanie pozwalające utrzymać UE wizerunek zdecydowanej do powstrzymania Rosji i przykładającej wagę do swoich obietnic wobec Ukrainy.

Starano się również ukazywać międzynarodowe i społeczne wsparcie dla europejskiej pomocy, legitymizując ją w oczach wątpiających obywateli i polityków⁷¹. PE, mimo wskazywanej stosunkowo niewielkiej aktywności, angażował się w działania zwalczające dezinformację⁷² oraz sam starał się tłumaczyć skomplikowane szczegóły kroków podejmowanych przez Europę. Przykładem takiego posunięcia jest komunikat informacyjny o tym, czym jest status państwa kandydującego do UE⁷³. Profile RUE i PE zostały poświęcone spotkaniom ich ciał i podjętych w efekcie działań.

ter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1531160982252314624 – 31 X 2022.

⁶⁹ Zob. *There Will Be No Impunity for Russian War Crimes in Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1534479166590095362 – 31 X 2022.

⁷⁰ Np. *Aware of Anyone Violating EU Sanctions on Russia or Belarus?...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1525362776130174976 – 31 X 2022.

⁷¹ Np. *3% of Europeans Support Humanitarian Aid for Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1522160913230487555 – 31 X 2022.

⁷² Np. *Do You Fact-Check Your News?...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1515956797223448579 – 31 X 2022.

⁷³ Zob. *Parliament Calls on EU Leaders to Grant EU Candidate Status to Ukraine and Moldova...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1539974043293478912 – 31 X 2022.

Wnioski

Organy unijne stanęły na wysokości zadania i stawily czoła różnorodnym wyzwaniom, jakie niosła za sobą rosyjska agresja. Skuteczna działalność komunikacyjna pozwoliła wykonać istotne cele, takie jak zapewnienie legitymacji UE, wzmocnienie jej pozycji międzynarodowej, ochrona społeczności europejskiej oraz wsparcie potrzebujących obywateli Ukrainy. W badanym okresie utrzymywała się dysproporcja między liczbą komunikatów publikowanych przez KE i pozostałe badane instytucje, co przyczyniało się do pogłębiania różnicy popularności tych profili.

UE jeszcze przed inwazją starała się rzetelnie informować o najnowszych wydarzeniach i reprezentować stanowisko jednoznacznie wspierające Ukrainę. Pozytywnym aspektem jest także różnorodność podejmowanych i promowanych działań, które wzmacniały u odbiorcy wrażenie odpowiedzialnej i stanowczej odpowiedzi wspólnoty. Ostatnie dni przed rosyjskim atakiem pokazały przewagę szybkości reakcji KE nad pozostałymi instytucjami. W związku ze specyfiką procesów decyzyjnych w głównych organach unijnych to właśnie Komisja jest w stanie najszybciej odpowiadać na międzynarodowe wydarzenia, skupiając dzięki temu większe zainteresowanie użytkowników.

Po inwazji europejska komunikacja rozwinęła się w dwóch kierunkach. RE i RUE reprezentowały wspólne stanowisko państw członkowskich oraz informowały o ich staraniach na rzecz Ukrainy. KE postawiła na pierwszym miejscu pomoc humanitarną, oddając tymczasowo najważniejszą pozycję w kreowaniu polityki zagranicznej organom zrzeszającym państwa członkowskie. Pozwoliło to Unii odpowiednio zareagować na groźbę największego kryzysu humanitarnego w jej historii. Przyczyniło się również do poprawy wizerunku UE i pozycji Komisji.

Mimo zmniejszenia częstotliwości komunikatów w kolejnych miesiącach inwazji, organy unijne starały się utrzymać społeczne i polityczne zainteresowanie tymi tematami. Zwrócenie się w stronę problemów bezpośrednio dotyczących UE było naturalnym działaniem europejskich polityków, za którym musiała podążać europejska komunikacja. Przekazy starały się jednak wiązać problemy państw członkowskich z trudną sytuacją Ukrainy, co pomagało w utrzymaniu politycznego poparcia dla pomocy.

Do sukcesu unijnej strategii komunikacyjnej przyłożyły się różne czynniki. Odpowiednia częstotliwość i, w niektórych przypadkach, powtarzalność komunikatów pozwoliła dotrzeć z najważniejszą częścią przekazu do dużej liczby użytkowników, w tym potrzebujących wsparcia uchodźców z Ukrainy. Mimo częstszego publikowania komunikatów, organom unijnym udało się uniknąć chaosu oraz błędów, które mogłyby mieć istotne konsekwencje.

Swoisty podział zadań komunikacyjnych pozwolił instytucjom wspólnoty ustrzec się przed zjawiskiem konkurowania o odbiorcę oraz zagwarantować poruszenie przez nie jak największej liczby istotnych zagadnień. Przyczynił się również do uniknięcia chaosu komunikacyjnego. Przykładem takiego posunięcia jest porównanie komunikacji KE na Twitterze i Telegramie oraz strony internetowej współtworzonej przez PE. Mimo że cele polityki komunikacyjnej są realizowane w podobny sposób i częściowo powtarzane są te same treści, zróżnicowanie środków przekazu pozwoliło dotrzeć do znacznej liczby ukraińskich odbiorców i udzielić im istotnych informacji.

Różnorodność kwestii podejmowanych w przekazach organów UE pokazuje, że starały się one odpowiadać na tematy popularne społecznie w państwach członkowskich. Pozwoliło to na utrzymanie powszechnego zainteresowania kwestią wsparcia Ukrainy oraz na ochronę unijnych interesów.

Źródła sukcesu komunikacyjnego wspólnoty należy dopatrywać się również w częściowym zniwelowaniu negatywnych czynników, które zostały wskazane na początku tego rozdziału. Poruszane w komunikatach zagadnienia niewątpliwie znalazły się w centrum zainteresowania licznych europejskich odbiorców, co mogło przekonywać ich do zapoznania się także z innymi aspektami unijnej działalności. Same komunikaty stały się również prostsze i mniej sprofesjonalizowane, co ułatwiało inter-

akcję ich adresatom⁷⁴. Publikowane przekazy były zazwyczaj krótkie oraz zawierały przyciągające uwagę grafiki lub filmy⁷⁵.

Za najmniej interesujące dla odbiorców można uznać komunikaty RE i RUE – pozostawały one w technicznym tonie i zawierały najmniej atrakcyjne materiały⁷⁶. Zdaje się, że organy te kierowały swój przekaz do ekspertów i dyplomatów, nie starając się zdobyć szerszego zainteresowania.

Negatywnie należy ocenić aktywność komunikacyjną Parlamentu Europejskiego, który przez większość badanego okresu ograniczał się do informowania o kolejnych sesjach plenarnych oraz publikowania podjętych rezolucji. Z jednej strony jest to naturalna konsekwencja specyfiki działania tego organu. PE skupia w sobie najwięcej różnorodnych stanowisk, których pogodzenie w celu wydania konkretnych rezolucji zajmuje stosunkowo dużo czasu. Same decyzje Parlamentu mają również mniejszą moc od decyzji KE, która przejęła polityczną inicjatywę w tamtym czasie. Z drugiej strony PE mógł zaangażować się m.in. w działalność informacyjną związaną z pomocą humanitarną, wobec której panował generalny konsensus wśród europejskich partii. To zaniechanie może wpłynąć na spadek popularności Parlamentu.

Zwiększenie skuteczności unijnych komunikacji przyczyni się do wzrostu jej międzynarodowej pozycji oraz poparcia wśród europejskich społeczeństw. Sygnalizuje to również większą skuteczność UE w mierzeniu się z kryzysami, z którymi może zetknąć się w przyszłości. Nie zwiastuje to jednak radykalnych zmian w dziedzinie komunikacji organów państwowych w związku z utrzymaniem najistotniejszych wskazanych problemów je dotykających.

⁷⁴ Np. *This Week We Proposed to Invite Ukraine to the Common Transit Conventions...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1548668850580897792 – 31 X 2022.

⁷⁵ Np. *Affordable Connectivity Is Essential for People Fleeing the Russian Invasion...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1544992107164745728 – 31 X 2022.

⁷⁶ Np. *Adoption of the Euro by Croatia...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1546165211283038208> – 31 X 2022.

BIBLIOGRAFIA

Statusy opublikowane na portalu społecznościowym Twitter

93% of Europeans Support Humanitarian Aid for Ukraine..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1522160913230487555.

Adoption of the Euro by Croatia..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1546165211283038208>.

Affordable Connectivity is Essential for People Fleeing the Russian Invasion..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1544992107164745728.

Aware of Anyone Violating EU Sanctions on Russia or Belarus?..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1525362776130174976.

Dla tih, hto tikaє z Ukraïni ta šukaє bezpeki, [Для тих, хто тікає з України та шукає безпеки], Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504866038369955849.

Don't Be Fooled!, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1489650432884490246.

Do You Fact-Check Your News?..., Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1515956797223448579.

Earlier Today, EU Leaders Issued a Joint Statement..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1496917932147884036>.

#EPSCO. EU #Health Ministers Focused On the Medical and Humanitarian Situation in Ukraine..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1508856936372092934>.

EU Leaders Are Meeting Today to Agree on Further Sanctions..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1496841173989834752>.

European Citizens Show Their Solidarity with the People of Ukraine..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497215999329902596.

#EYCS. EU Ministers Discussed the War in #Ukraine..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1511036978107752452>.

#FAC. EU Foreign Affairs Ministers Discussed..., Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1495865778687684620>.

- #FAC. Foreign Affairs Council Discussed the #Security Situation...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1485716583389577218>.
- #FAC. Tomorrow EU Foreign Affairs Ministers Will Discuss*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1495443132934098944>.
- Farmers Are Being Hit by the Consequences of the Russian Invasion of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1528042937187291138.
- How Will the European Union Meet the Targets for Reducing Carbon Emissions?...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1548971298021412869.
- In a Debate on EU–Russia Relations...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1493923914916974597.
- In a Plenary Debate This Week...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1494594602686423049.
- In These Dark Hours, Germany Stands with Ukraine and Its People...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512787363042365447.
- Italy Has Welcomed Refugees from Ukraine with Open Arms...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512797386137128962.
- „It Is Very Clear that Any Further Military Escalation on the Part of Russia Will Have Major Consequences...”*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1489541385116172288.
- #JHA. Tomorrow EU Home Affairs Ministers Will Meet in Brussels to Discuss the Situation in Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1497496667305611269>.
- LIVE: Members of the European Parliament Debate the EU’s Response to Russia’s Invasion...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1498622704886374406.
- Massive and Targeted Sanctions, Agreed by EU Leaders, Will Have Severe Consequences for Russia...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497127184036683797.
- MEPs and EU Foreign Policy Chief Josep Borrell Will Debate...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1493650926472683524.
- Misinformation Is a Danger to All...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1492876229476855810.

- More Than 3 Million People Have Already Fled the Invasion of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504433816852742150.
- „Our Message Was Very Clear. First of All, Dictators Will Not Divide Us...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496874971188150276.
- Parliament Calls on EU Leaders to Grant EU Candidate Status to Ukraine and Moldova...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1539974043293478912.
- President Roberta Metsola and the Political Group Leaders Have Agreed to Hold an Extraordinary Plenary Session...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496886934936903696.
- President von der Leyen in Bucha...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1512477429088100358.
- REPowerEU Is Our Plan to Reduce as Rapidly as Possible Our Reliance on Russia in Energy...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1526882971231322112.
- Russia Is Using Hunger and Grain to Wield Power...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1530073817720102912.
- Russia Is Weaponising Its Energy Supplies, with Global Repercussions...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1531160982252314624.
- Russia's Decision to Recognise as Independent Entities...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496104083010342914.
- Russia's Decision to Recognise as Independent Entities Donetsk and Luhansk Oblasts Violates International Law...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1504822332958908425.
- Russia's Military Build-Up around Ukraine...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1486619473415225351.
- Since the Outbreak of the Conflict in 2014...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1486659583468781569.
- The EU Has Imposed Sanctions on Hundreds of Individuals...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1511368387913564164>.
- The EU Is Making Nearly €17 Billion Available to Help People Escaping the War in Ukraine...*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1510908266951360516>.

- The EU Is with the Ukrainian People...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1506607918300340236.
- The European Parliament Visits Ukraine...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1487805697148563470.
- The EU Stands with Ukraine: On This Website Produced by the European Parliament...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1502270503150571524.
- The EU Stands by Ukraine. President @vonderleyen Has Just Announced a New Financial Assistance Package...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1485579702307889159.
- The Package of Sanctions Target the Individuals, Companies and Banks Involved...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496190519541743617.
- There Will Be No Impunity for Russian War Crimes in Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1534479166590095362.
- „This Must Be the Message that Emerges from Here Tonight...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1496967098987421702.
- This Week on Parliament's Agenda:...*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1485559475163607041.
- This Week We Proposed to Invite Ukraine to the Common Transit Conventions...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1548668850580897792.
- Today Finance Ministers Will Discuss the Situation in Ukraine*, Twitter, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://twitter.com/EUCouncil/status/1497114823112359939>.
- We Stand with Ukraine*, Twitter, European Parliament, [on-line:] https://twitter.com/Europarl_EN/status/1499030706583965697.
- We Are Firmly Committed to a Modern Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1494304549754093569.
- We Are Now on Telegram!...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1506976861150187527.
- We Can All Do Our Bit to Support the People of Ukraine...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1511373102260883459.
- We Know that the Kremlin Is Not Russia...*, Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1497264139068133378.

We React with Robustness and Speed to the Illegal Actions of Russia..., Twitter, European Commission, [on-line:] https://twitter.com/EU_Commission/status/1496179425251057665.

Publikacje drukowane i internetowe

- Aggression Is Confrontation with Europe: Speech of President Metsola on Ukraine*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220224IPR24012/aggression-is-confrontation-with-europe-speech-of-president-metsola-on-ukraine>.
- Aro J., *Trolle Putina. Prawdziwe historie z frontów rosyjskiej wojny informacyjnej*, tłum. M. Laskowska, Kraków 2020.
- Bradshaw S., Bailey H., Howard P.N., *Industrialized Disinformation: 2020 Global Inventory of Organized Social Media Manipulation*, Programme on Democracy & Technology, [on-line:] <https://demtech.oii.ox.ac.uk/wp-content/uploads/sites/127/2021/02/CyberTroop-Report20-Draft9.pdf>.
- Casas A., Morar D., *Different Channel, Same Strategy? Filling Empirical Gaps in Congress Literature*, „SSRN Electronic Journal” 2019, s. 1-21, <https://doi.org/10.2139/ssrn.3395307>.
- Coming Up: Holocaust Remembrance Day, Committee Chairs and Foreign Interference...*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20220124STO21605/coming-up-holocaust-remembrance-day-committee-chairs-and-foreign-interference>.
- Dragomir S., *The Communication Deficit of the European Union in the Post-Truth Era*, [w:] *Communicating European Union*, ed. S. Mihnea, A. Voina, I. Hosu, Cluj-Napoca 2019, s. 157-180.
- Dubow B., Lucas E. i Morris J., *Jabbed in the Back: Mapping Russian and Chinese Information Operations during COVID-19*, Center for European Policy Analysis, [on-line:] <https://cepa.org/wp-content/uploads/2021/12/Jabbed-in-the-Back-12.2.21.pdf>.
- Dyrekcja Generalna. Komunikacja*, Komisja Europejska, [on-line:] https://ec.europa.eu/info/departments/communication_en.
- European Council Conclusions on External Relations (19 March 2015)*, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/03/19/conclusions-russia-ukraine-european-council-march-2015/>.
- EU–Russia Relations under Strain: What Are the Causes?*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/world/20210128STO96606/eu-russia-relations-under-strain-what-are-the-causes>.
- Feeney M.K., Welch E.W., *Technology-Task Coupling: Exploring Social Media Use and Managerial Perceptions of E-Government*, „The American Review of

- Public Administration” Vol. 46, 2014, No. 2, s. 162-179, <https://doi.org/10.1177/0275074014547413>.
- Perfecki W., *Ile kosztowały billboardy z kampanii żarówkowej? Dane jawne tylko częściowo*, Rzeczpospolita, 19 V 2022, [on-line:] <https://www.rp.pl/polityka/art36333441-ile-kosztowaly-billboardy-z-kampanii-zarowkowej-dane-jawne-tylko-czesciowo>.
- Foreign Affairs Council, 24 January 2022, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/fac/2022/01/24/>.
- Home, Stand with Ukraine, [on-line:] <https://ukraine.europarl.europa.eu/en/home.html>.
- Mergel I., *A Framework for Interpreting Social Media Interactions in the Public Sector*, „Government Information Quarterly” Vol. 30, 2013, No. 4, s. 327-334, <https://doi.org/10.1016/j.giq.2013.05.015>.
- Mergel I., *Social Media Adoption and Resulting Tactics in the U.S. Federal Government*, „Government Information Quarterly” Vol. 30, 2013, No. 2, s. 123-130, <https://doi.org/10.1016/j.giq.2012.12.004>.
- Meyer C., *Political Legitimacy and the Invisibility of Politics: Exploring the European Union’s Communication Deficit*, „JCMS: Journal of Common Market Studies” Vol. 37, 1999, No. 4, s. 617-639, <https://doi.org/10.1111/1468-5965.00199>.
- Mikulski J., *Wiceminister z Solidarnej Polski: Unia Europejska staje się opresyjną organizacją*, Rzeczpospolita, 30 IX 2021, [on-line:] <https://www.rp.pl/polityka/art18973471-wiceminister-z-solidarnej-polski-unia-europejska-staje-sie-opresyjna-organizacja>.
- O’Connor B. et al., *From Tweets to Polls: Linking Text Sentiment to Public Opinion Time Series*, [w:] *Proceedings of the Fourth International AAAI Conference on Weblogs and Social Media*, ed. M. Hearst, Menlo Park, CA 2010, s. 122-129, <https://doi.org/10.1609/icwsm.v4i1.14031>.
- Piechal T., *Cena lojalności. Stosunki Kijowa z regionami*, Ośrodek Studiów Wschodnich, [on-line:] <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/prace-osw/2017-12-19/cena-lojalnosci>.
- Profil Komisji Europejskiej na Twitterze 24 stycznia 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220124075706/https://twitter.com/EU_Commission.
- Profil Komisji Europejskiej na Twitterze 26 lipca 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220726005929/https://twitter.com/EU_commission.
- Profil Parlamentu Europejskiego na Twitterze 24 lipca 2022 r., Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220724200736/https://twitter.com/Europarl_EN.

- Profil Parlamentu Europejskiego na Twitterze 24 stycznia 2022 r.*, Wayback Machine, [on-line:] https://web.archive.org/web/20220124212515/https://twitter.com/Europarl_EN.
- Profil Rady Europejskiej i Rady Unii Europejskiej na Twitterze 20 lipca 2022 r.*, Wayback Machine, [on-line:] <https://web.archive.org/web/20220720123839/https://twitter.com/EUCouncil>.
- Profil Rady Europejskiej i Rady Unii Europejskiej na Twitterze 23 stycznia 2022 r.*, Wayback Machine, [on-line:] <https://web.archive.org/web/20220123014109/https://twitter.com/EUCouncil>.
- Russian Aggression against Ukraine: Plenary Debate and Resolution on Tuesday*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20220224IPR24014/russian-aggression-against-ukraine-plenary-debate-and-resolution-on-tuesday>.
- Sandoval-Almazan R., Gil-Garcia J.R., *Are Government Internet Portals Evolving towards More Interaction, Participation, and Collaboration? Revisiting the Rhetoric of E-Government among Municipalities*, „Government Information Quarterly” Vol. 29, 2012, Suppl. 1, s. 72-81, <https://doi.org/10.1016/j.giq.2011.09.004>.
- Special Committee on Foreign Interference in All Democratic Processes in the European Union, including Disinformation*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/inge/home/highlights>.
- Special Committee on Foreign Interference in All Democratic Processes in the European Union, Including Disinformation (INGE 2)*, European Parliament, [on-line:] <https://www.europarl.europa.eu/committees/en/ing2/home/highlights>.
- Special Meeting of the European Council, 24 February 2022*, Council of the European Union and the European Council, [on-line:] https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2022/02/24/?utm_source=twitter.com&utm_medium=social&utm_campaign=20220224-special-euco&utm_content=vignette.
- Stand Up for Ukraine – Razem dla Ukrainy 9 kwietnia w Warszawie*, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, [on-line:] <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/stand-up-for-ukraine--razem-dla-ukrainy-9-kwietnia,51437>.
- Statement by President von der Leyen on EU Financial Support for Ukraine*, European Commission, [on-line:] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_545.
- „To Challenge Russia’s Ongoing Disinformation Campaigns”: The Story of EUvsDisinfo, EUvsDisinfo, [on-line:] www.euvdisinfo.eu/to-challenge-russias-ongoing-disinformation-campaigns-the-story-of-euvdisinfo.
- Zsiros S., *European Parliament President Calls for „Solid and Swift” Action if Ukraine Crisis Escalates*, Euronews, [on-line:] <https://www.euronews.com/2022/02/17/european-parliament-president-calls-for-solid-and-swift-action-if-ukraine-crisis-escalates>.

ABSTRACT***Resolute restraint******EU political communication***

This chapter is focused on the communication of the main EU bodies in response to the Russian invasion of Ukraine. The author focuses on communication through the social media service Twitter. The introduction describes both the specifics of EU political communication and the challenges as well as the threats it faces. The studied Twitter profiles are also described. In the main part, the author describes EU communication by means of examples, pointing out the changing priorities and the most relevant goals that EU messages were supposed to achieve. This allows conclusions to be drawn concerning the Union's international policy, the future of its political communication and the development of the way it responds to crises around the world.

Keywords: European Union, communication, image, response, European Parliament, European Council, Council of the European Union, European Commission

Od 24 lutego 2022 r. ze szczególną uwagą i niepokojem decydenci polityczni oraz społeczność międzynarodowa śledzą wojnę rosyjsko-ukraińską. Konflikt ten ma nie tylko wymiar militarny, ale jest także wojną komunikacyjną, która toczy się równoległe z działaniami wojskowymi, dyplomatycznymi, medialnymi, w tym dezinformacyjnymi. (...) W toczącej się na wielu frontach wojnie również na polu walki informacyjnej wykorzystywane są zarówno stare, jak i nowe media. W większości służą one nie do celów informacyjnych, ale przede wszystkim perswazyjnych i propagandowych.

Celem niniejszej publikacji jest analiza i ocena praktyk komunikacji politycznej i strategicznej stosowanych podczas toczącego się konfliktu rosyjsko-ukraińskiego. (...) Adresujemy ją przede wszystkim do politologów, medioznawców, ale także do wszystkich zainteresowanych procesami związanymi z wydarzeniami na arenie międzynarodowej oraz komunikowaniem politycznym.

Ze wstępu dr hab. Moniki Ślufińskiej, prof. UJ

ISBN 978-83-8138-865-8

<https://akademicka.pl>